

Hulpblad Schrijven

1. Indeling tekst - basis

- Er is een basindeling (daarnaast heeft elke tekstsoort een eigen indeling).
- Tussen elke alinea komt een witregel.

Inleiding (pakkende openingszin - onderwerp noemen – tekstdoel is duidelijk -zorgen dat lezer verder wil lezen)

Kern – deelonderwerp 1

Kern – deelonderwerp 1

Kern – deelonderwerp 1

Kern – deelonderwerp 1

Slot (samenvatting / conclusie / advies)

2. Hoofdletters

Het doel van hoofdletters is de leesbaarheid van een tekst verbeteren.

➤ Hoofdletter: aan het begin van de zin.

Uitzonderingen (geen hoofdletter):

- geen hoofdletter: als zin begint met cijfer of getal
100 meter verderop is een tankstation.
- 's of 't aan het begin van zin, dan hoofdletter bij daarop volgende letter.
's Nachts droom ik dat ik op een mooi eiland ben met zon en zee.

➤ Hoofdletter: bij eigennamen of afgeleiden

- personen : *Max, Lisa*
- naam organisatie : *VMBO Den Bosch*
- aardrijkskunde : *de Alpen, Rusland, Turkse pizza*
- merknamen : *Adidas, Mac Donalds*
- boeken/films/tv-serie : *Spijt, Home Alone*
- feestdagen/historische gebeurtenissen: *Kerstmis, Suikerfeest, Tweede Wereldoorlog*

Uitzonderingen (geen hoofdletter):

- religieuze stromingen en afgeleiden daarvan
christendom, islam. kerstvakantie
- windstreken
oosten, westen, zuidoosten
- geen hoofdletter bij historische perioden
prehistorie
- geen hoofdletter: functiebenamingen en titels
minister-president

3. Leestekens

Het doel van leestekens is de leesbaarheid van een tekst verbeteren.

➤ **Punt**

achter elke zin

➤ **Komma**

- Tussen twee gezegden
Als jij de hond uitlaat, bak ik alvast de pannenkoeken.
- Voor een voegwoord
Dat vind ik een goed idee, want dan zijn we op tijd klaar.
- Een pauze in een lange zin
Het is een misvatting (pauze), dat jongeren niet nadenken over hun toekomst en alleen maar bezig zijn met leuke dingen zoals sporten en feesten.

➤ **Aanhalingstekens**

- Als iemand iets letterlijk zegt.
Joep zei: ‘Bel mij straks even terug, het komt nu niet uit.’
- Als je iets citeert (letterlijk overneemt uit een tekst).
‘Vanochtend heeft president Trump zijn minister van Defensie ontslagen.’ (geciteerd uit krantenbericht)

4. Maak de zinnen niet te lang

Lange zinnen lezen niet prettig. Maak daarom zinnen met maximaal één voegwoord.

Begin liever een nieuwe zin, als de zin te lang wordt.

- *De eerste reden voor goede fietsverlichting is, dat goede verlichting verplicht is. Dat is staat in de wet.*
- *Verder is het voor je eigen veiligheid dat je verlichting in orde is, want (voegwoord) anders is de kans groot dat andere weggebruikers jou niet zien.*

5. Signaalwoorden en tekstverbanden

Het doel van signaalwoorden is structuur geven aan de tekst, zodat je die beter kunt begrijpen.

tekstverband	signaalwoord
opsomming	<i>ten eerste, ook, bovendien, zowel ... als, ten slotte</i>
tijdsvolgorde	<i>eerst, terwijl, nadat, voordat, daarna, vervolgens, ten slotte</i>
tegenstelling	<i>maar, echter, evenwel, daarentegen, toch</i>
uitleg	<i>dat wil zeggen, met andere woorden, uitleg met voorbeelden, bijvoorbeeld, zoals, zo, dat is te zien aan</i>
doel-middel	<i>waarmee, daarmee, met behulp van, met, om te</i>
reden	<i>want, omdat, daarom, immers, namelijk, vanwege</i>
conclusie	<i>dus, dan ook, concluderend, hieruit volgt</i>
oorzaak-gevolg	<i>daardoor, doordat, waardoor, zodat, met als gevolg</i>
samenvatting	<i>al met al, kortom, om kort te gaan, samenvattend</i>

6. Verwijswoorden

Het doel van verwijswoorden is voorkomen dat je steeds dezelfde woorden herhaalt. De tekst wordt afwisselender en dat is leuker om te lezen.

Verwijswoorden wijzen vooruit of terug naar woorden, woordgroepen of zinnen.

Voorbeelden:

- *Thijs heeft zich verslapen. Hij moet een tetaatbriefje halen.*
Hij verwijst naar *Thijs*.
- *Ze loopt in het donker en ziet niks. Emma valt opeens op de grond.*
Ze verwijst naar *Emma*.
- *Het is erg vervelend dat we niet naar zijn feestje kunnen.*
Het verwijst naar *dat we niet naar zijn feestje kunnen*
- *Mijn vrienden zitten op de bank. Ik geef hun cola en chips.*
hun verwijst naar *mijn vrienden*.
- *Er komt een bal hard tegen mijn gezicht. Die had ik niet aan zien komen.*
die verwijst naar *een bal*.
- *De brug waarover ik net ben heen gefietst, gaat dicht.*
waarover verwijst naar *de brug*.